

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četert leta 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 glđ., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 3. velikega serpana 1877.

List 31.

Sveto Detinstvo in njegov blagor.

(Dalje in konec.)

Misijonar O. X. je neki gosji pastarici o smertni uri duhovno pomoč skazoval. V tistem kraju se gosi kar v čedah pasejo in redijo. Misijonar je dobro osebo že prej poznal in imel skerb za njo, ter je večkrat z njo govoril. Ta mala, Bogu tolikanj dopadljiva deklica, je imela prav težavno življenje; njena neolikana in huda gospodinja je z njo prav oestro in neotesano delala. Zapovedala ji je n. pr. med drugim, da mora posode skor v vreli vodi zmivati, v vodi tako vroči, da sama bi ne bila hotla tudi ne s perstom se je dotakniti. Ako se je mala včasih obotavljala svoje ročiče v vrelo vodo vtakniti, je gospodinja zarezala nad njo, ji je žugala, malo velikrat jo tepla. Svoje terpljenje je pač očetu misijonarju povedala, pa se čez to nikoli ni pritožila, ni bila nikoli godernjava in nevoljna, ampak vedno krotka, mirna in pri dobri volji. To se je O. X. čudno zdelo, zato je vprašal malo, kaj je vzrok njene veselosti pri vsem ojestrem ravnanji z njo? Deklica je rekla: „V takih trenutkih mi moj angelj varh, ako se serčno premagam, tako lepe in sladke pesmi poje, da pozabim vse svoje terpljenje in bolečine. Tako lepe pesmi mi poje, kakoršnih še nikoli nisem slišala, še v Marijinem mescu ne. Muzika je vsa nebeška, in besede, oh! kako te do dna serca sežejo, in kako tolažne so!“ — „Ali mi ne moreš ktere teh pesem povedati, je rekel o. misijonar; ne mislim napeva, ker k temu bi bilo treba angeljskega glasú, ampak le pomen besed!“ — „O pač da, je odgovorila deklica, še včeraj mi je to-le pel: Med ljubijočo in ljubljeno dušo se mora razloček narediti. Duša je ljubljena, kadar jo Jezus boža in tolaži; ako pa s poterpljenjem in brez pritožbe terpi, tedaj je ljubijoča duša. Zna biti ljubljena duša, pa ne ljubijoča; ljubijoča duša pa ne more biti, da bi ne bila ljubljena.“ — In o. misijonar je rekel: „O kako rad bi posode umival, in goske varoval, da bi kaj takega slišal, kakor ti, moj otrok!“

Fantič Arunasalam.

Misijonar g. Bergec piše g. škofu Gobelle-u, apost. namestniku v Pondišeri:

Premilostivi škof! poskušal bom vam pisati od vojskovanja in stanovitnosti malega Arunasalam-a. Arunasalam (to je fantičevo ajdovsko ime) je od svojega devetega leta obiskoval šolo sv. Detinstva v Pratakudi, ne daleč od vasi svojih staršev. Kmaló je v umetnosti, v rednosti in pokoršini vse druge prekosil. Z veseljem je prebiral in okušal v bukvah, ktere je od svojih ker-

šanskih sošolcev na posodo dobival, nauke in zapovedi naše sv. vere. Njegova ljubezen do duhovnov, njegovo veselje do cerkve in več drugih znamenj je razodevalo, kakošno je njegovo serce. To serce se je Božji luči čedalje bolj odpiralo, in kmalo je prišel serce pri nogah mašnikovih razlit. Če tudi takrat k svetemu kerstu še ni mogel dopušen biti, se je vender precej vsim ajdovskim navadam odpovedal, če si tudi je zato imel grenko očitjanje in hudo tepenje terpeti.

Neke skrivnostne sanje, upam si reči, neka prikazen, je še pomnožila želje Arunasalam-a. Vi, milostivi škof, poznate češenje tukajšnega ljudstva do groba častitljivega o. Lagut-a. Ta častitljivi misijonar je prvi zvedil od fantiča njegovo mišljenje, in odkar je umerl, fantič nikoli ni šel zjutraj v šolo in zvečer iz šole, da bi ne bil na njegovem grobu kake molitvice molil. Eno noč je vidil v sanjah o. Lagut-a po vaških ulicah hoditi, in na vse vrata terkati, potem je pri njegovih obstal in mu reče: „No, ali je dober duh k tebi prišel?“ Arunasalam je molčal. Nato je vidil Očeta iz hiše iti, in spet vaše ulice prehoditi in na durih terkati, potem k njemu priti z ravno tistim vprašanjem: „No, ali je dober duh k tebi prišel?“ „Prišel je“, odgovori fantič. „Zato boš zanaprej Lazar imenovan“, je odgovoril Oče; „ne boj se, ti boš imel preganjanja in poskušnje terpeti; pa ne daj si serčnosti vzeti, in ne pozabi svoje duše, ktera se za naprej Lazar imenuje“.

Zjutraj je srečni fantič, preden je v šolo šel, enemu svojih ajdovskih sošolcev v zaupanji to povedal. Oče tega, ki je blizo na postelji ležal, je slišal pogovor obéh prijatlov. In ta ajd je pozneje, ko je bilo vse dokončano, povedal te skrivnostne sanje, na ktere je več deržal, kakor na vse drugo. Od tistega dne je Arunasalam le eno misel imel, namreč po vsaki ceni sv. kerst prejeti. Vidil je velike napotijeje pred sabo, ali nebo, ktero ga je opominjalo, bode jih odstraniti vedilo.

Šel je k misijonarju Selvanader-u, da bi ga bil med spraševance sprejel. Ali ker je bil ta še le pred malo časom prišel, in fantiča ni poznal, mu je rekel čakati, da o. Brisard, prednik tega okraja, nazaj pride. Ali novospoobnjenemu je bilo predolgo ga čakati. Zato čez dva dni po noči spet k Očetu S. nazaj pride, in mu reče: „Oče! vem, da me ne poznate, pa o. Njeko, misijonar v Kandamangalamu, ki je bil popred tukaj, me dobro pozná. K njemu pojdem in ga bom kersta prosil.“ Potem se je vernil v svojo hišo, zvezal culico, in ko je njegova družina bila še v spanji, je šel v Kandamangalam, in se ni bal ne temne noči, ne blizo 7 ur dolgega pota. Ali tukaj ga nova poskušnja čaka. Očeta Njeka ni bilo doma; šel je bil pol drugo uro daleč keršansko srenjo obiskat. Ob 11 je tje prišel; in srečni

fantič se je toliko pomudil, da je malo jedel in se odpočil. Prihodnjo noč je bil spet na potu k o. Njeko-tu. Ljubi otrok! o polnoči je k njemu prišel, in veselje, da je pri cilu svojih želj, je storilo, da je ves trud pozabil. Že je menil, da je na nebeških vratih, ko je klečal pri nogah tistega, kateri je imel njegovo dušo v vodi sv. kersta preroditi. Ali ta božja voda izvira spod križa, in tu ga je Bog čakal, da mu je odperl pot poskušanj.

In res, že drugi dan se je boj začel. Naenkrat stopi oče Arunasalam-ov notri, zgrabi svojega sina in ga hoče ven vleči; ali fantič se je prijel zdaj postelje, zdaj mize, zdaj škrinje, zdaj železnih križev v oknu. Po dolgem in praznem prizadevanji se ga drugač pa bolj nevarno loti. Z naj bolj priserčnimi in ljubeznjivimi besedami se do serca fantičevega oberne; ali ustavilo se je zvijači in sili, in je šel deček kot zmagovavec iz tega prvega boja.

Drugi dan je prišla pa mati, spremljana od več sorodbincev. Z razpušenimi lasmi je tarnavo klicala svojega sina. „Moj otrok, moj otrok, zerkalce mojega očesa! svojega sina hočem viditi.“ Arunasalam je bil v kotu skrit, in je klečé molil pri nogah sv. križa. Četert ure je pri vsem javkanji svoje matere in natornem pretresanju svojega serca ostal v molitvi. Potem si je prizadeval svojo mater potolažiti. — Zdaj so pa še sorodbinci poskušali njegovo serce z najbolj priserčnimi in ginljivimi besedami omečiti. Ali deček je odgovoril: „Oh pač da, vi ste zlati ljudje in pravi pravični; ali kaj ste pa po poti med sabo govorili.“ „Nič, kar bi vedili.“ „Tako? nič ne? Rekli ste, malega posebneža bomo prijazno nagovorili; ko ga pa enkrat vun spravimo, ga bomo pa nesli nazaj v vas; tu ga bomo zvezali, topli s palico, in ga bomo že naučili, da se bo veri Jezusa Kristusa odpovedal. Ako terdovraten ostane, ga bomo drugač iz tega sveta spravili. Povejte mi, ali niste tega s potoma med sabo govorili?“ Pri teh besedah so stali vsi oplaheni, in niso vedili kaj odgovoriti, bili so strahú prešinjani in so se vprašali, kako da to zamore vediti, kar so le na skrivnem med sabo govorili?

Ko je ta zvijača spodletela, je mati vnovič začela z glasom, ki je serce prebadal, vpiti, preklinjati, „Siven-a“ in „Perumal-a“ in vse svoje malike klicati; na to je fantič pohlevno rekel: „Ali so, ljuba mati, ti maliki, kateri bodo tebi nebesa dali? Zakaj hočete tedaj z njimi v pekel iti?“ Med tem je pa misijonar prišel, in starši so ga vprašali, ali zamorejo otroka seboj vzeti? „To pravico imate, ako le otrok z vami iti hoče. Pa malega nikar ne pretepajte, bodite prijazni do njega, in glejte, ali ga zamorete nakloniti, da gre z vami.“ Na njih obljubo je fantič k njim prišel. Ali kmalo so bili izdajavci svoje dane besede, in so planili nad dečka, kateri se je kakor jagnje v krempljih štirih derečih volkov branil. Eden ga je zgrabil za roke, drugi za noge, dva pa za život, in so ga v teku odnesli. Otrok je na vso moč vpil, in pomoči zoper silo prosil. Ljudstvo jih je obsulo, in tudi prednik vasi je prišel, in ko je vidil, da se otroku sila dela, je zapovedal, da ga morajo pustiti. Ali pagan ne le, da k spreobrnjenju fantiča ni nič pripomogel, je še le sam to reč v roke vzel, in upal s svojim prigovarjanjem fantiča omečiti, da bi se povernil k svojim staršem. Nad celo uro je govoril, in vsih nagibov poiskal, ter ni vedil več; fantič pa, od milosti božje razsvitljen, je dal na vse njegove opomine tako resnične in primerjene odgovore, da je vse stermelo nad njimi. Nazadnje, po overženih sto in sto dokazih, je prednik prišel na obupljivo žalovanje materino. „Kaj?“ odgovori fantič, „mati hoče obupati, da k pravemu Bogu pridem; ali me je mar za pekel rodila?“ Ali župan je odgovoril: „Ali moreš brez očeta in matere živeti?“ „Svojega očeta in svoje matere ne zapustim;“ je odgovoril, „sej

snajo za mano iti k keršanski veri. Ako me zaveržejo, naj me pa, potem je v nebesih Bog moj Oče, in Marija moja mati.“

Ko je hotel prednik še dalje govoriti, se je fantič vnel svete gorečnosti, in ne vedoč, da se besed sv. pisma poslužuje, je rekel: „Poberi se, satan! kaj si me iz rok tih ajdov samo zato stergal, da me hudobnemu duhu v kremplje veržeš? Pusti me pri miru, nič več ti ne bom besedice odgovoril.“ In osramoten je mogel župan odstopiti.

Po odhodu staršev je za nekaj dni nastopil mir, katerega so v to obrnili, da so velikodušnega mladenčca pripravljali na milost sv. kersta, katerega mu brez krivice nič več niso smeli priderževati. Ko je 22. sušca oče Njeko fantiča kerševal, ni nič vedil, da je že drugi misijonar mu keršansko ime odločil, ravno tako so mu bile neznane tudi skrivnostne sanje, ktere sem že omenil; ko se je pa bojov marternika Lazara v ti deželi spomnil, je vprašal fantiča: „Ali se ne spomniš, da si zgodbo od Lazara bral?“ „O dobro, oče, s čudenjem sem bral zgodovino njegovih bojov.“ „No, boš pa imel tudi njegovo ime, in naj ti ljubi Bog moč in stanovitnost dodeli, ktero je nekda vdihtil temu izverstnemu kristjanu.“

Drugi dan je bilo njegovo prvo sv. Obhajilo. Kruh močnih je poterdil njegovo mlado dušo, in ga je pripravil za nove boje, kateri niso dolgo čakali. Zakaj še tisti dan so prišli njegovi starši k novemu vikarju. To pot so pa tudi katehista, njegovega prešnjega učenika, in več drugih kristjanov sabo pripeljali, kateri so bili prišli s tim vnanjim videzem pokazat, da sklep otroka ni bil po njih pregovarjanji storjen.

Precej ko so prišli, je katehist našega novega spreobrnjenca poklical pri njegovem ajdovskem imenu: Arunasalam! — pokliče v prvič, drugič; ali fantič odgovora ne dá. „Kaj? ti mladi neotesanec“, mu je rekel katehist, „dvakrat sem te ogovoril, in mi še odgovora ne daš!“ — „Jaz se ne imenujem nič več Arunasalam, imenujem se Lazar, ajdovskega imena nič več ne poznam,“ je bil odgovor. Na to mu katehist prigovarja, naj voljo staršev stori. Fantič ni vedil, pri čim da je, in je rekel: „Moj Bog, moj Bog! kaj je to? Moj učenik sam, ki me je v sv. veri podučeval, me hoče zdaj pregovoriti, da bi se k malikovanju vernil. No! pa naj povém: da bi se tudi ves svet zoper mene zaklel, ti, o moj Bog, in moj misijonar bosta meni zvesta ostala.“

Starši vidijo, da tako nič ne opravijo, in od dveh strani pokličejo policaje. Pa satan je spet obnemogel, ker eden policajev je odgovoril, da v take reči njegova oblast do Evropejcev ne seže; drugemu je bilo pa zadosti, da je ustavljanje fantičevo na znanje vzel in povedal, da ga ne more siliti, da bi zoper svojo voljo z njimi šel.

Domu se vernivš so si zdaj starši drugo zvijačo zmislili. Očeta Brisard-a, misijonarja v Pratakubi, so naprosili z naj bolj mirnimi besedami, naj otroka k sebi vzame, da bodo saj tolažbo imeli ga včas viditi, in so obljubili, da mu nič hudega ne bodo storili, ga v njegovem stanovanji pri miru pustili. Na to lepo obljubo je prosil o. Brisard misijonarja Njeka, naj mu pošlje novospreobrnjenca. Kdo more dopovedati, kako težko je stalo fantiča svojega očeta v Kristusu zapustiti in se volkovom v žrelo bližati, kateri ga požreti hočejo. Le težko je bilo ga k temu pregovoriti; ali pokoršina je premagala.

Starši so ga hotli že na potu odpeljati; ali po modrem zavarvanji jim je to spodletelo. Komaj je fantič prišel v duhovnico v Pratakudi, se v novič začne hrup, vpitje in posilnost. Policaj, katerega so starši sabo pri-

peljali, da so bili močnejši, je vidil, kako se jagnje v njih krempljih vije in vpije „pomagajte, pomagajte, umoriti me hočejo“, in je zapovedal obstati in je fantiča v svoje stanovanje odpeljal. Kakor pogan je tu z vsimi zvijačami fantiča pregovarjal, naj se k svojim staršem verne; ko je pa vidil, da je njegovo prizadevanje prazno, ga je drugi dan izročil svojemu predniku, kateri se je, kot drugi pogan, zastonj prisadeval dečka pregovoriti.

Po vsih tih poskušnjah bodo bravci pač vprašali, ali ni za novospreobrnjenca še konca njegovih poskušanj? Policaj je poslal fanta Dassildaru mesta Trihinopolis. Bil bi ga ravno tako lahko satanu samemu zročiti mogel. Ta poganški mestni oblastnik, poln vkoreninjene hudobije, je komaj slišal dogodb serčnega novospreobrnjenca, že je svojo oblast krivo obračal in sklenil, ga po vsaki poti prisiliti, da od vere odpade, in ga je brez ozira na njegovo mladost in pravico grozovito v ječo vergel. Naš serčni spoznovavec, 13 lét star, je v ječi med cestnimi roparji vse poterpežljivo terpel, in se je celo veselil v ječi, čeravno se je k ječni grozi tudi še mučna lakota družila. Niso pa mu bili potrebne hrane odrekli; ali sklenil je bil, da se od staršev prinesenih jedi nikoli ne bo dotaknil, ker je vedil, da so po čaravsko pripravljene; ravno tako je zaničeval rajž, ki je bil v Pagodi že malikom darovan in ga mu je mestni poglavar ukazal na mizo postaviti. Tako je tri dni v ječi prebil in ni družega nič vžil, kakor kak požirek vode. Če so ga drugi jetniki vprašali, zakaj se tako dolgo posti, je odgovoril: „Zdaj obhajam sveto leto.“ Poslednjič pa mu je ljubi Bog po čudni poti na pomoč prišel. Po noči je slišal neko šumenje in čutil, kakor da bi nekaj od zgoraj doli nanj padlo. V temi je potem tipal, in zdelo se mu je, da to, kar je doli padlo, je dobro za jéd. Vse, kar je mogel povedati, je bilo, da je draga, mu neznana jéd, v kateri je spoznal dar Božji. Jedel je od tega dober kos, zahvalil Boga, in kos je za jutro prihranil. Ko ga je pa drugo jutro, ko se je dan zaznal, hotel vzeti, ni nič družega našel, kakor suho listje; brez dvoma mu je s tim Bog hotel pokazati, da se mu je le nanj zanesti, in naj nikar ne skerbí za jutrišnji dan. Zares je od tistega dneva neki pošten kristijan prevzel njegovo zderžanje s hrano.

Med tem si je pa mestni oblastnik prizadeval Lazarja k odpadu zapeljati. Staršem je dovolil, kader hočejo, v ječo iti in vse poskušati, da ga v veri omajajo. Večkrat ga je sam v pagodo peljal in mu zapovedal malike pozdravljati. Pa vselej je mogel sramoten viditi, kako serčni spoznavalec malike zaničljivo pogleduje in jim herbet obrača, potem pa velik križ naredí. Ker je malikovelec vidil, da nič ne opravi, je sklenil nad misijonarji se maševati; zato je dal o. Njeka in vse njegove pomagavce v ječo zapreti, novospreobrnjenca je pa staršem zročil z upanjem, da ga bodo k odpadu in k temu pripravili, da bo zoper misijonarje pričal. Ali Bog je bil z nami, in za nas je bila molitev otrok sv. Detinstva, in Jezus je čul nad Lazarjem.

Komaj je bil prišel k svoji družini, so mu njegov rožni venec hotli z vratú vzeti, pa je določno odgovoril: „Rožnega venca pa ne z mojega vratú, dokler mi glave ne odrežete.“ Poznej so mu ga pa vender po sili vzeli, in na kosce raztergali. Tedaj jim je fantič pohlevno rekel: „Rožni venec ste mi zdaj z vratú stergali, pa imam še družega na dnu serca; tega mi pa ne boste iztergali.“ — Zdaj so pa poskusili svoje copernije, in mu z veliko šego hotli kerst odmiti. Med mnogim pačenjem so mu glavo z lemonami nadergnili, in obilno z vodo ga oblivali. Mladeneč se je smejal in norčeval, rekoč: „Ako me hočete s tim ajda narediti, le pustite te sanje; dergnite me pa le še naprej in z vodo poli-

vajte; stanovanje v ječi mi je glavo vročo naredilo, taka kopel me le ohladiti zamore.“ Ko so bile vse limone izžmeto, vsi verči spraznjeni, in vse šege dokončane, je rekel fantič: „No, zdaj ste vse odpravili;“ pri tem je storil velik križ, in je začel svoje molitve na glas moliti. Tako so bili vsi pomočki, vse čare in copernije in vsa kuhinja satanova nad njegovo terdno vero osramotene!

Tudi sodnija pozneje ni nič opravila. Sodniku je na vse njegove svite vprašanja tako izverstno, s takim glasom prepričanja odgovoril, in njegovo zagovarjanje je tako daleč čez njegovo starost segalo, da so bile nad njim zares dopolnjene besede Gospodove: „Kader vas bodo izdali, ne skerbite, kaj ali kako bi govorili; zakaj dano vam bo tisto uro, kaj govorite.“ (Mt. 10, 19.) Z Božjo pomočjo so bili vsi zatoženi iz ječe izpušeni. Le novospreobrnjeni je bil spet staršem dan, kjer je veliko terpel. Ali na zadnje ga je le Marija, tolažnica žalostnih, rešila. 1. majnika je fantič po noči spet svojo domačo hišo popustil, se je na grobu častitljivega o. Lagout-a z molitevjo poterdil, je zavil po potu v Trihinopolis, od tod v Negapatam in Karikal, ter ga je sreča došla, da je klečal pred vami, premilostivi oče, in vidil vse svoje želje dopolnjene, ko ste ga sprejeli v malo semenišče. V ti duhovni hiši se bodo vse nad njim dozdej občudovane čednosti popolnoma razcvetle. Njegove preganjavce je pa precej po njegovem odhodu zadela kazen Božja.

J. Kraševic.

Koliko je vredna čistost po sodbi Božji in človeški.

(Dalje in konec.)

Kdo bi tudi ne spoštoval, ne častil deviškega mladenča, prave device? — Zares, v ohranjeni čistosti je nekaj tako plemenitega, tako skrivnostnega, da tudi nečistega grešnika s spoštovanjem navdaja. Naj se tudi odpró njegove prederzne usta v zasramovanje čistega, zgodi se le zato, ker v tem ogledalu čistosti vidi in čuti svojo nesrečo in zaverženost; v sercu pa nehoté občuduje nedolžnega in ga zavida zaradi njegove sreče. „Oh, si misli, nekdanj si bil tudi ti tak; o ko bi bil še zdaj!“ Misel, ki ga večkrat pretrese do solz, — če ni še popolnoma oterpnil.

V keršanstvu se ta čednost tako visoko čisla, da je vselej in povsod, koder se je oznanoval nauk zveličanja, cvetela v sv. Cerkvi. Azija, Evropa in Afrika, mesta in pušave so se polnile z verniki, katerih edino prizadevanje je bilo že na zemlji živeti življenje zveličanih v nebesih. Po vesoljnem keršanskem svetu je razširjala ta nebeška cvetlica prijetno vonjavo, in v sredi med ternjem ajdovskih pregréh se je svetila v brezmadežni čistosti in lepoti. Vse stoletja morejo pričati s Tertulijanom vred, da so se brezštevilni mladenči in device vsake starosti in stanú rajši odpovedali naj lepšemu posvetnemu upu, rajši terpeli naj grozovitnejši muke, celó tudi življenje rajši darovali, kakor da bi bili nezvesti postali sveti čistosti.

Če se ta čednost že pri ljudéh tako čisla in spoštuje, koliko čast in veljavo mora še le pri Bogu imeti? Vsaka čednost mora pri Bogu imeti toliko viši vrednost, kolikor se bolj približa njegovemu bitju; Bog je pa čisti duh, kolikor čistejši tedaj človek, toliko podobnejši je Bogu. Sv. Duh sam je izrekel: „Čistost pripelje Bogu naj bližej.“ (Modr. 6, 20.) Kolikor Bogu podobnejši je kdo, toliko je tudi Bogu dopadljivši. — Kristus nobena ne vabi v zakon, velikoveč daje devištvu prednost; in če govori od te čednosti in ji razodeva božjo

pohvalo, priča ob enem, da je posebna milost, skrivnost, katero podeljuje le svojim ljubljenim dušam. Kaj drugega pomenijo njegove besede: „Vsi ne umevajo te besede, temuč le tisti, kterim je dano“ (Mat. 19, 11.) Kar je ustanovljeno na naturo Božjo in se razodeva iz besed Kristusovih, to nam še veliko jasneje priča djanje Božje. Ko namreč hoče prečešena sv. Trojica svoj večni sklep v času izveršiti in neizrekljivo skrivnost včlovečenja Sinú Božjega vresničiti, izvoli mu deviško mater, kakor bi bilo — opomni sv. Bernard — vsako drugo rojstvo otemnilo bliš in veličastvo božestva. „Virginitate placuit“: po svoji deviški čistosti je Marija dopadla Najvišjemu. — Predhodnik ima Mesiju pot pripravljati, ga svetu oznaniti, svet pripraviti na njegov prihod; in koga izvoli Bog za to? Mladenčca, ki je daleč od posvetnega šuma v samoti Bogu ohranil serce čisto in nedeljeno. — Koga je Bog izvolil za varha zakona svoje deviške Matere in za rednika svojega Sina? Rokodelca, ki je bil sicer reven in nizek pred svetom, velik in bogat pa v očeh Božjih, ker je bil devišk in čist. To je prva in naj bolj bližnja tovaršija včlovečenega Boga na zemlji. Kako pomenljivo! Ali ni to naj imenitnejši hvala devištvu? — In na kaj gleda Božji Zveličar naj bolj pri apostelnih, ki jih je zbral krog sebe? Morebiti na moč in veljavo? ne, po slabosti naj se moč premaga. Znabiti na učenost in človeško modrost? ne, zakaj posvetna modrost ima biti osramotena. Ali na bogastvo, imenitnost rodú, visoko slavo pred svetom, ali na enake prednosti? tudi ne; zakaj njegovi apostelnji so bili nizkega stanú, ubogi, priprosti ribči. Na kaj pa gleda Jezus pri njih naj bolj? Pred vsem na zderžnost, na devišstvo. Ali ni deviški Janez njegov ljubljeni učenec, kterega je pri vsaki priliki bližej k sebi vzel, kteremu je pri zadnji večerji pustil sloneti na njegovih persih in mu umirajoč izročil svojo deviško Mater? — Koliko in kako velike pomanjkanja je prenašal Jezus tri leta pri svojih apostelnih! Poterpel je, da ga je eden trikrat zatajil, drugi postal celó njegov izdajavec; toda z ozirom na čistost ni dopustil, da bi jih bilo zadelo tudi naj manje očitjanje. Naj obrekujejo njegovo osebo, njegov uk, njegove dela; naj ga imenujejo puntarja, goljufa, oskrunovavca sobote, bogokleteža... Jezus molči; toda nikdar ni dopustil, da bi bilo zagrizeno sovraštvo njegovih nasprotnikov le od daleč verglo sumljivo senco na njegovo čistost. O sveta, ljubeznjiva čednost — čistost, kako lepa, kako mikavna moraš pač biti, da si serce Boga samega ganila in za-se pridobila! Zares, kaj je primérjati na vesoljnem daljnem svetu čisti duši? kako ljubeznjivo lepo rudeči sramožljivost njene lica! Njena lepota ni podveržena nobeni bolezni in nobena starost je ne razdene; celó smert ji je ne more odvzeti; zakaj bliši se v neumerljivem blišu Sinú Božjega samega. Zato se je Marija vedno toliko prizadevala ostati čista na duši in na telesu; zato je dopadla Najvišjemu in je zasluzila pred vsimi svojega spola postati Mati včlovečenega Sinú Božjega.

Spoznaj tedaj, keršanska mladost, imenitnost te čednosti, ki je človeku naj lepši častno oblačilo, ki ga dela zares ljubeznjivega in časti vrednega pred svetom in pred Bogom samim. Spoznaj, kako je Marija že samo zarad svoje deviške čistosti vredna naše ljubezni in češenja, in skazuj ji to ljubezen in češenje, t. j. posnemaj njeno čistost; zakaj ta čednost nas dela nji naj bolj podobne, je tedaj dokaz preserčne ljubezni do nje, in ta podobnost je ob enem tudi naj imenitniši stopinja češenja, katero ji zamoremo skazovati.

Nji tedaj priporočaj to prelepo in preblago čednost vsaki dan, da boš tudi ti pod njenim varstvom med tistim deviškim spolom, čegar lepoto sv. Duh sam prealavlja: „O kako lep je čisti rod v čednostnem blišu!

zakaj neumerljiv je njegov spomin in pri Bogu in pri ljudéh ima veljavo. Če je pričujoč, se posnema; če se odtegne očém, hrepenijo po njem, in vedno kraljuje z zmagovavno krono in prejema plačilo za boje neomadežane čistosti. (Modr. 4, 1.) — (Maria, Vorbild der Jugend.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. „Le sette Basiliche di Roma, oporetta raccolta da Giov. N. And. Globočnik, segr. del Pr. Arciv. di Gorizia“ itd. itd. — Monsign. Jan. Globočnik, naš rojak, nadškofijski tajnik v Gorici itd., je v italijanskem jeziku dal na svitlo delo: „Sedmere Rimske bazilike“ ali stolne cerkve, s kterim obiskovanjem so sklenjeni posebni odpustki, kteri se pa tudi drugod po svetu s papeževim privoljenjem dajo zadobivati. Kaj je v ta namen storiti, kakor tudi sedmere stolnice je preč. g. Globočnik na tanko popisal. Prav lepa knjiga z več kot 300 stranmi v osmerki je ravnokar v Benedkah natisnjena in posvečena 50letnici Njih Svetosti Pija IX.

Zakaj pa v laškem jeziku? Tudi v slovenskem jeziku ima gosp. pisatelj že davno za natis spis pripravljen, ker se pa na Slovenskem ni pokazala posebna gorečnost za omenjeno pobožnost, v tem ko na Lombardo-Beneškem po vsih mestih povsod imajo predpravo sedmerih bazilik, je bil primoran k italijanščini se spraviti, kakor sam pravi, kajti ni tako bogat, da bi mogel v očitno veliko škodo delo sam založiti.

Po vvodu obravnava 1. del splošno 2. del posebno zgodovino sedmerih bazilik, ki so: ss. Petra, Pavla, Boštijana, in Janeza v Lateranu, sv. križa v Jeruzalemu, sv. Lorenca zunaj mesta in Marije Snežnice; 3. del šego, kako naj se obiskujejo, in 5. del odpustke teh stolnic, in kako jih zamorejo zadobiti tudi druge cerkve zunaj Rima.

Kar tiče te odpustke zunaj Rima, je znano, da na milijone katoličanov ne more priti teh stolnic obiskovat, kakor n. pr. še manj v Jeruzalem pravi križev pot obiskovat; torej se zamore iz Rima dobiti privoljenje, da namesto 7 cerkev v Rimu se zamore obiskati doma 7 cerkev, ki se v ta namen od papeža pooblastijo, določi pa jih škof alehernega kraja. Take cerkve se potlej imenujejo štacijske cerkve. Take imajo n. pr. v Benedkah, v Milanu, in nedavno (28. sveč. 1870) je ravno mon. Globočnik dobil to dobroto tudi Gorici, in posređoval bi brez dvoma tudi drugim krajem za nje pridobitev, ako bi se do njega obrnili — se vé, da vse le z dovoljenjem dotičnih škofijstev.

Sv. Oče Pij IX sami so omenjene bazilike olepšali in dokler so okolišine dopuščale, so jih sami pogosto obiskovali, sedaj pa vernikom močno priporočajo, naj prosijo milosti Božje na teh svetih krajih na posređovanje svetnikov — zlasti v sedanjih hudih časih.

Prijazna knjižica, pisana v gladki in olikani italijanščini, je po 70 soldov (gotovo malo za toliko podučne in mične tvarine), in služiti utegne tudi zlasti takim, ki so bili že v Rimu ali mislijo tje potovati, ter imajo priliko natanko se podučiti o teh tako imenitnih krajih.

V Gorici. Pretečeno nedeljo 22. julija je bilo zopet enkrat v mestni farni cerkvi lepo cerkveno petje. Gospodje bogoslovci z dovoljenjem prečastitega ravnatelja in dva čast. patra s Kostanjevice so peli Witt-ovo mašo „Exultet“. Začetek maše „Me expectaverunt“ koralno, ravno tako tudi odgovori, graduale „Laudate“ 3glasno, Oberhofferjev offertorij za mešan zbor (peli so sopran

in alt dijaki iz malega semenišča), postcomunio „o salutaris hostia“. Petje je vodil gosp. Sedej, četertoletnik, gosp. profesor bogoslovja dr. Jan. Flap pa je s posebno prijaznostjo prevzel orgljanje in s svojim spretnim igranjem pokazal, kako naj bo cerkveno orgljanje. Škoda, da nekteri spremenijo pri orgljah še vedno čakajo kakega mojstra, da jih prahú očisti in z drugimi tovarši v soglasje spravi. Zastran petja moram reči, da sem imenovano mašo zdaj v tretje slišal in večkrat, ko jo slišim, bolj mi dopada, ker se je vselej bolje pela. Vtis, ktereга je imenovana maša naredila, bil je različen, nekterim je tako petje prežalostno (navajeni so namreč slišati samospelve in dvospelve zadosti okrogle in vertoglave), drugim je bila predolga (tri četert ure je terpela — pa ni predolga maša, ako „gloria“ in „credo“ pol ure in še več duhovnom na stolah sedeti velita?) Na take in enake ugovore bi jaz rekel: Maša je bila od konca do kraja strogo cerkvena in upam, da se ni storil noben liturgičen — pogrešek, med tem, ko se pri navadnih velikih mašah — smelo rečem — nič ne gleda na liturgične cerkvene določila. Za sklep temu odstavku naj se poslužim P. Hugolinovih besedi, če tudi nekoliko spremenjenih. „Sejajmo in sadimo, Bog pa naj milostljivo priliva in blagoslovi, da bi pravo cerkveno petje pridobilo veliko prijateljev in se vspešno začelo razvijati in širiti po vsem Goriškem. Vivat, crescat, floreat!“

Ravno to nedeljo so napravile šolske sestre „de Notre Dame“ prav prijetno predstavo. Gojenke so prav lično predstavljale prizore iz življenja sv. Alojzija. Prevzvišeni nadškof so počastili to predstavo s svojo nazočnostjo. Prihodnjo nedeljo bo pa v malem dijaškem semenišči mala akademija. Dijaki bodo imeli priliko za sklep šolskega leta pokazati, kaj premorejo v petji, deklamacijah itd.

Šolsko leto je pri konci. Letos tudi gg. bogoslovci prej sklenejo, kakor druge leta, pa tudi prej začno prihodnje leto, tako bo nekaka enakomernost pri vsih šolah. Bogoslovske šole se končajo 15. avgusta, gimnazija 31. julija, realka 29. julija, ženska pripravnica in vадnica 31. julija, ravno ta dan tudi deška vадnica, mestna šola pa pozneje.

Zastran obnašanja mladine, posebno iz deške vадnice v cerkvi in po ulicah, bi marsikaj rad grajal, pa bilo bi naj bolj gotovo — brezvspešno!

Iz Drinopolja (Adrijanopolja) preč. gosp. vodja ondotne katoliško-bulgarske šole 24. julija piše: Moje zadnje pismo, v katerem sem naznanil preserčno zahvalo za poslani dobrotni dar (to je: 61 gld. 50 kr., vmes 43 gl. 50 kr. za 87 maš, izročenih od preč. g. dek. J. Križaja), ste zaupno mons. prejeli.

Danes Vam pišem iz Carigrada, kamor sem se z večim delom svojih sobratov in s seminaristi po sklenjenih šolah umaknil, ker sedaj huje ko kdaj žuga vojna nevarnost; umaknil pa sem se na nedoločen čas. Zanesljivo upam, da bo ljubi Bog nas in naš misijon tudi v pričujočih prav žalostnih časih ohranil in mogočno branil.

Pridenem ob enem popis o Pijevi slovesnosti 3. rožnika v Adrijanopolju, ki ga morete razglasiti, ako se Vam primérno zdi. (Pride prihodnjič. Vr.) — Tudi to pismo tedaj kaže, da v drinopoljskih okrajih se bojé hudih dogodb. Ravno poslednje novice pravijo, da železniškega načelnika v Harišeni, med Filipopoljem in Drinopoljem, so Rusi vjetega odpeljali. Po tem takem utegnejo imeti Rusi v oblasti železnico, ki derži iz Niša, Sofije, Filipopolja in Drinopolja v Carigrad.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XL.

Pod Triglavom na Dovjem
od 1.—8. marca 1872.

Zadnji svečan 1. 1872 je bil lep, solnčen dan, toraj smo imeli P. Doljak, P. Lempelj in jaz lepo potvo na Gorenjsko. Dovje se je imenoval srečni kraj, kteremu je Gospod dal milost sv. poslanja od prvega do osmega marca.

Potvali smo z vozom, ki ga je konj vlekel, pa tudi z vozom, ki ga je hlap dervil naprej. Prav složno smo derdrali na lepo gorenjsko stran, kjer, razun na Karavankah, okoli in okoli s početka ni bilo več videti snega.

Pustili smo Kranj, Podnart, Lesce, Javornik za seboj in prišli do Jesenic, ki majčkeno po Döllingerju dahnejo. Tu je namreč tisti terg, kjer je par tujih človekov podpisalo adresu Döllingerju *) odpadniku. — Župnik jeseniški, stari častitljivi mož, in njegov duhovni pomočnik sta nas pozdravila na kolodvoru. Gledali pa so nas čudno liberalci, ki so bili tudi nekteri na železnici, ko smo na kolodvor prišli. „Auf die Post!“ je bil njih aviso. — Ne vém, če so nemara sejo imeli zoper nas, in sklenili morda: auf der ganzen Welt die Schwärzesten der Schwarzen, die Jesuiten, aufzuheben.

G. kaplan se je z nami na Dovje peljal, misleč, da koj naslednji dan že duhovnijo dovško spovedovati začnemo. Ta nam je pravil od jeseniških liberalcev in od njih zaupnice do Döllingerja. — Ko sem ga pozdravil, ga precej prašam, kako, jeli ste še kaj adres pozneje poslali v Monakovo Döllingerju? St! st! ravno tukaj je pred nami eden Döllingerjanov, mi odverne kaplan. In kmalo potem nam vse razloži, kaj in koliko je v Jesenicah že zavoljo svoje odločnosti imel preterpeti, in še marsikaj drugega zanimivega iz svojega življenja. Tako nam je v prijaznem kremljanji čas pretekkel. Na enkrat smo bili na Dovjem. Vlak se ustavi, noč je. A z leve in desne gromijo možnarji, iz Mojstrane in Dovjega nam v pozdrav tako mogočno, da se je jék oglašal kakor iz naj večih topov doneči grom. Odmevanje v temni noči je bilo zarés gromeče. O kako je pač spekalo to prvo dovško pozdravljenje jeseniške liberalce! Ob tistem času je bil sprožen hudi ukaz zoper čuvaje na železnici: kaznovati namreč revčike zato, ker so šli, če tudi po opravljenem svojem delu še le — k misijonu na Dovje! Rečeno je bilo boje enemu: Ko bi bil ti šel, na bal, na ples, ali v kerčmo, bi se ti nič ne zgodilo; takó boš pa kaznovan, da boš pomnil, kdaj si šel na Dovje v cerkev! (No: „Freiheit, wie bei den Liberalen!“)

Prišla sta vv. čč. gospoda dovška na kolodvor g. župnik in njegov g. duhovni pomočnik. Prišlo je tudi več Dovžanov z njima. Vzdignili smo se ter polahko korakali proti Dovjemu.

Streljali so pa Mojstranci in Dovžani kakor v kaki hudi praski vojaki; okoli in okoli se je bliskalo iz možnarjev neprenehoma.

Kakor je bil pa gromeč naš pozdrav na Dovjem, tako je bilo mirno naše kratko vseljenje in bivanje med Dovžani. Ravno da je pervikrat k misijonu zjutraj zvon zapel, je že vse se vzdigalo na noge in hitelo v župno cerkev. In tako je potem ostalo vse v gorečnosti prvi

*) Časniki pišejo, da se je ubogi Döllinger že pobožnim dušam priporočil v molitev, „da bi se naš njim spolnila volja Božja“. Če se pa volja Božja nad njim spolni, je gotovo, da se mož spreoberne. Bog daj pa, da bi se spreobernili tudi tisti, ki so njegov nesrečni odpad hvalili.

do zadnjega. O poli petih, ob štirih, je bila že cerkev polna domačih duhovnanov zjutraj, ki so prišli k mašam. Bile so ne samo žene in dekleta v cerkvi, bili so tudi otroci, možje in mladenči. Vsi pa so tako pobožno „žebrali“ (molili), da je bilo zares veselje maševati in bivati med njimi.

Po ss. mašah so šli ljudje nekteri zopet domú, ker so o poli šestih spet priti zamogli in vender med tim še kako delo opravili. Cerkev je bila vedno polna in pazili so tudi na Dovjem na vsako našo besedico: vidilo se je iz vsega ravnanja, da jim je zares bilo važno sv. poslanje.

(Konec tega oddelka prih.)

Razgled po svetu.

Laško-framasonska hvaležnost. Ob času, ko so Lahi papežu s divjo silovitostjo Rim uzeli (Italijani Italijanu!), se živa duša ni za to zmenila; dostikrat pa je bilo slišati pohvalo, češ, raztergana Italija se je zedinila?! Požrešni želodec pa ni nikoli sit, in dosti nehvaležen je, da tudi v tistega šavsne, kateri ga pase. Avstrija je Italiji prepustila Lombardijo in Benečijo in ni se nasprotovale, ko je framasonska nenasiťljivost papežu in drugim lastnikom dežele grabila. V zahvalo liberalci laški neprenehoma prežé še po družih avstrijskih deželah ob Tirolskem, Kranjskem, Isterskem in Dalmatinskem. V Rimu so laški liberalci ustanovili celo nekaj „terzaško-istersk odbor“ v ta namen!

Deležniki hoté ali nehoté tacega počenjanja pa so tudi tisti, katerim je narodnost več kot vera in pravica. Zakaj komur je narodnost naj viši ideja, mu je opravičena tudi grabežljivost, in kako se bo taki pritožil, ako se njegovi lastni narodnosti godi krivica? Komur so Macini, Garibaldi, Gambetta itd. pošteni jaki, takim je dosledno tudi grabeštvo poštenjaštvo! Zato bodi ponavljeno, kar vedno terdimo in česar nihče spodbiti ne more: le takrat bodo mirni in srečni narodi, kadar bode vsemu družbinskemu in politiskemu življenju podlaga prava vera, prava ljubezen do bližnjega, ktero je razodel sam Stvarnik vsega človeštva. Le samo strastno in spačeno serce in čisto oslepljen um je zmožen to tajiti.

Prusko. Šolstvo in izobraževanje čudno napreduje na Nemškem. Šolske nadzorništva so dale obesiti po šolskih stenah razne tablice s podobami, po katerih se morajo otroci podučevati v nepotrebnih vedah, pa tudi v takih, ki so npravnosti nasprotni, ki niso za otroke, ker zbujaajo poželjivost in so večkrat naravnost pohujšljive, ali pa tudi bedaste in prismuknjene. Reči same se ne dajo razkladati. Otroci pripovedujejo domá starišem, kar so se v šoli naučili; in stariši, dasiravno dostikrat so sami brez npravnosti, se vendar zavzemajo in pravijo, da je tako izobraževanje otrok pregloboko in spotikljivo. To je napredek, pa ne navzgór, ampak navzdol, po katerem otroci ne postanejo ne boljši, ne pokornejši.

S takim izobraževanjem luteranski odgojitelji cepijo že v otroške serca strup nenpravnosti in torej neolike in nesreče. Liberalci in Slovencem neprijazni listi pa nam sladko godejo, kako da vsa omika dohaja k nam le iz blažene Prusije. Hvala lepa za tako „civilizacijo“! Po drugi strani pa vedno dalje kipi preganjanje katoličanstva in duhovstva na Pruskem. V Severinu je bil nedavno duhoven obsojen, da mora plačati 2800 mark globe, ali pa temu času primérno v ječo priti. In kaj je bil hudega storil? Ni hotel spolnovati postave, ktera prepoveduje duhovnom deliti ss. zakramente v družih

duhovnijah. Bližnja, pa vendar daleč oddaljena duhovnija nima že več časa lastnega dušnega pastirja. Toraj naprošen od zapušenih faranov se podá tje, preoblečen ko živinski kupec, in desetkrat mašuje pri zapertih durih, tako da so bile vselej le po 3 osebe pri sv. maši, previdi nektare bolnike s ss. zakramenti, in kersti nektare otroke. Od vohunov pa je bil zasačen in obsojen. To tedaj je v Prusiji greh; otrok v šoli pohujševati pa ni greh! Rekel je pa neustrašljivi duhoven, da hoče rajše dati življenje, kakor bi nezvest postal v spolnovanji svojih dolžnost.

Postavnim značajem pa je tudi na Pruskem tako počenjanje zoperno. V „Vaterlandu“ neki zvedenec za gotovo terdi, da ravno v pruski vojni do naj višjih krogov sploh in v celoti nočejo nič vediti o kulturni borbi in skoz in skozi niso zadovoljni s kulturoborbnimi naredbami in ukazi liberalnih državnih voznjačev. — Zadnji čas je pač, zakaj ravno ta dnevnik v dopisu iz Berlina pripoveduje, kako da na Laškem ne vlada več kralj, ampak liberalci, in na Pruskem ne toliko Viljem in celo Bismark komaj, temveč nemško-semitiško svojstvo rovarjev v fraku, frajmavrarjev, „gründerjev“ in „nacijonalcev“.

Kolonjska pruska sodnija je nadškofa Melchersa-a obsodila, da plača 600 mark globe, ker je škofovske opravila zverševal, akoravno ga je (luteranska) vlada od škofijstva odstavila! — Ta mogočnost utegne začeti odstavljati tudi še kerube in serafe, kajti brez pruskega dopušenja Božjo službo opravljajo, Boga hvalijo! Bode pač pravica Večna o svojem času pristrigla peruti ošabnosti.

Francosko. Kakošni možje so gambettovski česnovci, kaže Jules-Simonov časnik z drugimi vred, ki ne natanujejo več vsak teden na novo, da je Pij IX za smert bolan, temuč so se ljudém kar na celem zlagali, da je že pred tremi leti umrl, da je pa kardinal Antonelli družega podtaknil namesto njega itd. Nesramnost zarés presega že vse meje!

Za dom in šolo.

Ne zamudi poboljšati se.

Izidor je bil že 12 lét star, pa lahkomišljen, pozabljen in nemaren v učenji — še ni bil pri prvem sv. Obhajilu. Dušni pastir ga lepo opominjajo, da tako ne bo dobro zanj, naj zapusti napake in se poboljša, ter mu obljubi, da bo šel k sv. Obhajilu o bližnji Veliki noči, če bo le koliko malo moč. Mladenčka je to ginilo, resnobno in pošteno se je potrudil svoje napake spoznati in opustiti ter se poboljšati. Večkrat je šel potem k spovedi, da bi bil za Veliko noč popolnoma čist. Pred spovedjo je šel vselej v Marijno kapelo, je pokleknil tam pred altar ter priserčno prosil Mater milosti in pribežališe grešnikov, naj bi mu sprosila pri Jezusu spoznanje grehov in mu pomagala spoved skesano in veljavno opraviti. Potem se je obrnil k samemu milemu Jezusu na križu in molil je, kakor ga je učenik učil, tako-le: „O moj Zveličar, ki vidiš v globočino serc, daj mi, da spoznam svojega serca temoto in vse napake v njem. Preslepljen po svoji hudobnosti sem taval okrog kakor zgubljena ovčica; še mlad — in že sem zapustil srečno stanovanje in lepe pašnike tvojih ovčic; o Jezus, reši me iz ternja mojih grehov in pelji me nazaj k svoji dobri čedi! O dobri Pastir, daj mi spoznati hudobnost in število mojih grehov, da se tvojemu namestniku pri spovedi tako razodenem, kakoršen sem, in zadobim sv. odvezo tako, da jo boš ti poterdil v nebesih. — Dobri Pastir je pomagal skesani ovčici k spreobrnjenju, in

Izidor je šel o Veliki noči poboljššan k sv. Obhajilu.
(Primeri: „Schmid hist. Kat.“)

Božja milost bo rosila
Vsak dan na-te, cvetek mlad,
Ako perv'ga Obhajila
Boš ohranil zlati sad.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Št. 1. Sama ne vém, kako bi se Bogu in Mariji zahvalila, ker oče, ki sem jih bila pred Pustom priporočila v bratovsko molitev, so se res spreobrnili in z Bogom spravili. Bodi češen in hvaljen večni Bog, češena naša preljuba Gospá presv. Jezusovega Serca!

Hči.

Prošnje.

Št. 1. Skerbna mati želí na posredovanje bratovšine N. lj. G. presv. S. svojemu na nogi bolnemu sinu zdravje sprositi, ako bi bila volja Božja; zato ga serčno priporočuje v bratovsko molitev v tem, ko se bode tudi več pobožnih duš zbralo in bodo v ta namen doma opravljale 9dnevnicu, in ako se sin ozdravi, se bode tudi zahvala po „Danici“ naznanila. (Bodi še enkrat opomnjeno, da za sprejemanje v „Danico“ se ne za take in ne za nobene druge reči nobeno plačilo ne sprejema. Ako želí pa kdo radovoljno hvaležnost skazati, naj se naročí na naš list „Zgodnjo Danico“ ali naj jo razširja med Slovenci v njih duhovni prid. Vredn.)

Št. 2. Neki oče več otrók, ker je nevarno bolan, in mu zdravila ne pomagajo, se serčno priporočuje v bratovsko molitev, da bi mu naša ljuba Gospá presv. Serca in zdravje bolnikov sprosila zdravje, če je Bogu k časti in k zveličanju bolniku. Bode pa potem tudi iz hvaležnosti v „Danico“ naznanil, ako bode uslišan.

Št. 3. Dva dobra pa prav nesrečna zakonska živo prosita za posredovanje bratovske molitve pri N. lj. G. presv. Serca za dušno in telesno pomoč, ki sta je silno potrebna.

Št. 4. Že dalje časa hudo bolehačča oseba, ki upa ozdravljenja le edino po priprošnji Marije brezmadežne, ktera je zdravje bolnikov, se priporočuje prav živo v molitve braterne „Naše preljube Gospé presv. Serca“, ter hoče na trdno zaupanje vtemeljeni srečni izid bolezni s polnim imenom in obširnimi popisom razglasiti v pomnoženje in razširjanje slave naše nebeške Gospé.

Na zgornjem Dolenjskem 1. avgusta 1877.

M. R.

Št. 5. Nektere pijanosti in drugim pregreham vdane osebe so od zadevnih goreče priporočene v bratovsko molitev za pravo spreobrnjenje v časni in večni blagor njih samih in družin.

Pristavek. Pogosto nam prihajajo enake prošnje ali zahvale brez imena. Če tudi noče kdo v „Danici“ imenovan biti, vredništvo vendar mora imé vediti. Mi ne moremo slepo delati brez gotovosti; zato ne bo nobenega konec, če vredništvu pové svoje imé, ktero pa pred občinstvom skrito ostane, ako tako hoče. Vr.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

IV. Sv. Pantaleon, zdravnik in spričevavec.

Njegov praznik se obhaja 27. malega serpana. — Vpodobuje se kot ličen mladeneč z žebljem v glavi in s palmovo vejico v roki; ali pa tudi takó, da ima roke na temenu z žebljem pribiti. Erazem je pomočnik (patron) bolnikov.

Sveti Pantaleon je bil rojen v 2. polovici 3. stoletja v Nikomediji na Jutrovem, sin silno bogatih staršev. Njegov oče Evstorgij je bil strastno vnet malikovavec; njegova mati Evbula pa je bila pobožna kristjana, ki je svojega sina kaj pridno v keršanstvu podučevala. Ko mu je bila mati prežgodaj umerla, še preden se je bila sveta vera v njegovem mehkem srcu vkoreninila, je bila vsa njegova izreja prepušena njegovemu ajdovskemu očetu; izročil ga je bil ajdovskim učenikom, ki so ga v mnogih vednostih podučevali in ga vadili tudi greškega jezika. Mladeneč, bistre glave in blazega serca, vse druge svoje součence v vednostih visoko presega. Lepe zmožnosti, berhka postava in spodobno obnašanje tega izverstnega mladence cesarju Maksimijanu ni ostalo skrito; toraj mu oskerbi naj bolj slovečega zdravnika Evfrozina, kateri ga je učil zdravilstva; sklene pa tudi berhkega in olikanega mladence sprejeti na svoj cesarski dvor med svojo deržino.

Tisti čas je živel v borni hišici zelo priletni duhoven Hermolaj, ki je na skrivnem kristjane v sveti veri podučeval in poterjeval. Ta duhoven opazuje blazega mladence, ki vsak dan memo njegove hišice hodi k svojemu učeniku. Bistro oko tega duhovna spozná že po hoji in spodobnem obnašanji preblago serce tega ponižnega mladence; prav v serce se mu smili, ter misli, kako bi ga keršanski veri pridobil. Nekega dne prosi Hermolaj memogredočega mladence, naj nekoliko v njegovo hišo stopi, in se začne z njim od zdravilstva pogovarjati; poslednjič pa ga vpraša: kdo so njegovi starši in kakošne vere je? Odkritoserčni mladeneč mu pové, rekoč: „Moja mati so bili kristjana, so me v keršanski veri podučevali in so mi pred svojo smertjo priporočali, naj se njih vere deržim, kar sem tudi storil; moj oče pa me silijo, da naj darujem bogovom že iz tega namena, da bom na cesarskem dvoru dosegel visoke, častne službe.“ Hermolaj vpraša mladence: „Komu pa ti skazuješ svojo čast?“ Mladeneč odgovori: „Eskulapu, slavnemu bogu zdravilstva, pa tudi Hipokratu in Galenu; ker to zahtevajo moj oče, pa tudi moj učenik Evfrosin me zagotavlja, da z njihovo pomočjo premorem ozdravljati sleherno človeško bolezen.“ Duhoven, ves vesel mladenceve odkritoserčnosti, mu reče: „Ljubi moj mladeneč! meni verjemi, da Eskulap, Hipokrat in Galên nič ne premorejo pomagati njim, kateri jih časté. Tudi vsi tisti bogovi, ktere cesar Maksimijan časti, so gola izmišljava in goljufija za praznoverce. Kristus sam je pravi edini, živi Bog; če vanj veruješ, boš premogel ozdravljati vse bolezni; On je dajal gluhim slišati, mutastim govoriti, slepim viditi, hromim hoditi, gobove je očiševal, hudobe, ki jih Maksimijan časti, je iz obsedenih izganjal, in mertve v življenje obujal; in vse to a samo besedo svojih vsegamogočnih ust. Kristus je svojim učencem dal naslednjo obljubo: „Resnično, resnično vam povém: kdor v mé veruje, bo dela, ktere jaz delam, tudi on delal, in še večí, kakor té, bo delal.“ (Jan. 14, 12.) Vse te besede je mladeneč verno in z veseljem poslušal, ker se je ob tem spominjal, da je enake besede slišal iz ust svoje ranjce matere. Posihmal je mladeneč vsak dan obiskal duhovna Hermolaja in je njegove nauke verno poslušal, ter se v sv. veri poterjeval.

Ko se Pantaleon nekega dne od svojega učenika domú verne, vidi pri potu ležati mertvega fantiča in

zraven njega gada ali modrasa, ki ga je bil pičil in usmertil. Pri tem pogledu se mladeneč silno prestraši in se nekoliko umakne; potem pa bliže stopi in mertvega dečka ogleduje, ter sam pri sebi misli: „Če so Hermolajeve besede resnične, premorem s klicanjem Jezusovega imena tega fantiča oživiti in strupeno zvér ukončati. Kakor si je mislil, tako je tudi storil. Povzdignil je oči v nebó, ter molil in Kristusa pomoči prosil za ubozega fantiča; pa še ni bil svoje molitve dokončal, že fantiček oživi in gad se razpoči. Po tem čudežu je bila njegova vera v Kristusa vterjena, in sladki, nebeški mir mu je prešinil serce. Ves vesel je tékel praviti to prigodbo svojemu duhovnemu očetu Hermolaju, ter ga prosi svetega kersta. Hermolaj ga še sedem dni podučuje v keršanstvu, in potem ga kersti.

(Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Pomilostili so svitli cesar 4 jetnike na ljubljanskem gradu, 4 jetnice v Begnjah in 197 jetnikov po družih avstrijskih ječah.

Iz Ambrusa. Tukaj smo vže osem tednov brez dušnega pastirja. Odšli so prešnji častiti gospod na Mirno. Bili so izvrstni, nam nepozabljivi dušni pastir in govornik; še tako terda in merzla serca so k pravemu keršanskemu življenju napotili. — Bodi blagemu častitemu gospodu L. U. od Ambruških farmanov vsa čast in hvala! — Podpisanih več farmanov.

Sv. Cecilija. List za pučko cerkveno glasbo i pievanje. — Tudi sosodje Hervatje hočejo povzdigniti cerkveno petje in so torej pričeli omenjeni list dajati na svitlo. Glasbeni oddelek vravnava Ivan pl. Zajic, vrednik in izdajatelj pa je M. Cugšvert, in tiska se pri Albrehtu v Zagrebu. Izhaja po enkrat na mesec z glasbeno prilogo. Cena mu je 4 gl. a. v. Dobra misel je res, da so počeli to tudi Hervatje, kateri so v tem še premalo napredovali.

Iz št. Ruperta, 25. julija. (Požar in prošnja.) V ponedeljek, 23. julija okoli poldne, se sliši z bližnje Vesele gore žalostno zvonjenje. Ogenj se je bil v nekem dimniku v vasi Rakovniku vnel ter je v kratkem času deveterim gospodarjem poslopja vpepelil. Nekterim je čisto vse pogorelo. Postali so reveži. Znana je milosernost slovenska, da pri vsih nezgodah rada pomaga, če tudi z malimi darovi; naj bodo toraj Rakovniški pogorelci priporočeni milim srcem, in ako kdo vterpi kak dar dati za nje, naj ga blagovoli ali naravnost na podpisanega poslati ali izročiti sl. vredništvom slovenskih časopisov, ktere prosimo, naj bi te-le verstice ponatisniti blagovolili.

Al. Košir, župnik.

Hudobije in brezbožnosti. V vsakem listu „Edinost“ popisuje, koliko kervavih solz vrednih ostudnost, pretepov, umorov itd. se neprenehoma godi po Terstu, zlasti iz smerkove zaljubljenosti. Kolikor bolj se srenjske načelstva po katerih koli krajih umišljujejo proste in rešene vere in sv. Cerkve, toliko huje je v tem oziru. — Dve 14letni deklini ste se zbesedili, in pri tej priči je ena drugi s steklenico čepino razbila. — Neki vpokojeni mašinist se je vstrelil zarad dolge bolezni! Kje je vera?! Ali taki ne vé, da za samomorom pride večno terpljenje! — Drugi se je ubil, ko je v pijanosti padel po stopnicah, — zarad nesramne ljubezni se je zgodilo več hudodelstev itd.

V Rim, v Rim! Veliko izmed slovenske duhovščine jih je letos obiskalo sv. mesto; marsikter pa je bil meseca majnika po opravih zadržan, in želi še vedno to željo doveršiti. Samemu popotovati je pa iz več vzrokov težavno in nevarno. V družbi z enim ali dvema tovaršema bi nek ljubljanski duhoven rad proti koncu avgusta za kake tri tedne to popotovanje nastopil. Ako bi se najdel kak tovariš v mestu ali z dežele, da bi mu okoliščine tudi tako popotovanje dopustile, naj blagovoli še pred velikim Šmarnom to osebno naznaniti vredništvu „Zg. Danice“, da se potem tak sklep pismeno ali osebno dožene.

Poslednje novice. Naj poslednjiši novice le to pravijo, kako so bili Rusi nazaj zagnani, tako od Lovaca, od Jevile pri Osmanbazaru, od Silistije itd. Drugač naznanujejo Turki iz družih krajev. Eden poslednjih berzopisev pravi, da so bile bitve med Eski-Sagro in Jeni-Sagro, med Karabunarom in Kermali-jem. Toda tukaj molči Turk o izidu, znamnje, da ni bil vgođen Turku.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

8. *Ves méd, ki se zamore nabrati iz cvetlic tega svetá, nima toliko sladkosti, kolikor je ima žolc in kis našega Gospoda Jezusa Kristusa.* (S. Ignat. apud Bart.)

Po krivici so si veselja tega sveta prilastile imé sreča, katero jim toliko manj pristoji, ker vendar nič ni nesrečnejšega, kakor srečen se zdeti in ne biti, če nodedmo vzroka večnega pogubljenja za srečo imeti.

Veselje draži lakoto po sebi, nasiti je pa ne; ne napojni serca, ampak ga vznemirja; kapljico sladkosti, katero podá, zalije z neizmernim morjem grenkobe, in kupi za en nasladen trenutek večno nesrečo.

Kakor čebelice vedó iz grenkega zeliša pripravljati méd, tako tudi dá britki spomin terpljenja Jezusa Kristusa sladkost okusiti, če jo le okušati hočemo. To je moč tega svetega zlatodelstva (alkimije).

Grenko postane, kar svet ponuja sladkega; in sladko postane, kar koli pride grenkega, med tem ko je terpljenje Kristusovo duhu pričujoče.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Alojzij Carli, dosedaj kaplan v Mirnem, je imenovan fajmošter pri sv. Luciji (na Mostu). G. Andrej Urbančič gre za vikarja na Pečine, g. Jožef Tomšič, kaplan v Kanalu, za vikarja v Levpo. — Umerla sta čč. gg.: Anton Flander, vikar na Serpenici, in Martin Chiaruttini, kaplan v pokoju. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Č. gosp. Andrej Vodusek je postal I. kaplan v Vuzenici, in č. gosp. Matija Goršič II. kaplan v Vuzenici; č. g. Jakob Pečnik je prestavljen za kaplana v Svičinje, in č. g. Andrej Podhostnik za kaplana na Prihovo; čč. gg. kaplana Jožef Černko in Janez Stajnko ostaneta na svojih sedanjih mestih.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: E. K. in M. M. iz Teržiča 2 gl. — J. Laknar 1 gl.